

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

HEJMAR 29
COTMEH 1981

4. SALIYA ROJA NU

Bi hêjmara di destê wede Roja Nu ke te çar saliya xwe. Di nav van salanê de li welatê me Kurdistan û li cihanê gelek guhartin pêk hatin. Gelek welatên nu, wek Nikaragua, Afganistan, Zîm babwe, Kampûçiya û hwd. ji bin nîrê kolonyalist û emperyalîstan rizgarbûn. Têvgera gelê Kurdistanê a netewî û demokratîk jî di vê rêde gavên mezin avêtîye. Roja Nu, cihê xwe di vê şerê, naberê hêzên pêşverû û emperyalîstande bi xurtî girt: Komployên emperyalîstan û dujminatîya wan bi mirovanîyê re, nişan da.

Roja Nu her çiqas organeke komeleke demokratîk be jî, ew perçek ji têkoşîna gelê me a azadîyê. Wê dengê gelê me dijî kolonyalîzmêde bilind kiriye û wê hê jî bilind bike.

Ew bû salek, li Turkiyê cûntake faşîst leşkerî bi daxwaz û biryara emperyalîstan û xulamên wan burjûvazîya monopolîst hate ser hukum. Roja Nu di şerê dij cûntaya faşîst de bixurtî şer dike. Eriş û zulma cûnta faşîst li ser gelên Turkiyê û Kurdistanê nişan dide. Pêwîstîya enîyeke dij faşîz mê nabera hêzên pêşverû û welatparêz li Turkiye û Kurdistanê anî zimên.

Hêzên kevneperest bi derketina Roja Nu pir bi hêrs dikevin. Bi dizî û aşîkarî êrişî hukumeta Swêd dikin ku, derketina Roja Nu û kovarên din ên kurdî bê sekinandin. Xwendin û belavkirina Roja Nu li Kurdistanê qedexe dikin. Di radyo, televîzyon û rojramên xwede îlan dikin, wekî Roja Nu, rojnameke "separatîste" û ketina wê welêt qedexeye. Ji ber ku jî Roja Nu ditirsin. Naxwazîna Roja Nu têkeve destê karker, gundî û xwendevanên kurd. Çimkî Roja Nu rîya Azadîyê nişanî gel dide. Çimkî Roja Nu hovîtiya kolonyalîsta nişanî gel dide.

Gelek mirovên welatparêz û pêşverû, jî bo ku Roja Nu xwendine, îro di zîndanandene. Ew jî tirsê kolonyalîsta jî kovarên kurdî pêşverû, baş nişan dide. Gava Roja Welat jî derdiket, kolonyalîstan bi hemû cûwetê xwe êrişî kodro û xwendevanên Roja Welat dikirin. Dixwestin dengê gelê Kurdistanê bidin sekinandin. Lê ew êrişên hov nîkarin dengê gelê me bibirin. Ji ber ku di dîroka mirovanîyede, kedxuran get cara nikarîne dengê gelekî azadîxwaz bidin sekinandinê.

Lê, bo vê aramancê ziman û çanda kurdî li çar aliyê Kurdistanê hatiye qedexekirin. Hêzên kolonyalîst nahêlin gelê kurd bi çanda xwe bihêse û zimanê xwe pêşde bibe. Roja Nu di vê warê de jî wazîfa xwe goreyê îmkânê xwe anîye cih.

Ji bo ku em dijî kedxurîyê û zordestîyê dengê xwe bilind bikin, divê em alîkarî û piştgirîya xwe bi Roja Nu re xurttir bikin.

Ji bo rojên nu em pêşde herin.

METİN MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR

Metin yoldaş bundan bir yıl önce, sömürgeci-faşist cunta tarafından işken ceyle öldürüldü. O, günlerce süren en barbarca işkencelere karşı ölüncüye dek direndi, eçilmedi, yenilmedi ve sır vermedi. O, Kürdistan Sosyalist Hareketinin yiğit bir militanı, bir özgürlük savaşçısıydı.

Metin Ağırlı'yıydı. Ağırlı'nın o şanlı ihtilâlcî geleneğini sosyalist olarak sürdürülen yiğit bir savaşçıydı.

Ağırlı, Kürdistan tarihinde, kürt halkının özgürlük mücadelesinde kendi dağı kadar yüce ve onurlu bir yer almış bölgedir. Burada 1930 larda İhsan Nuri Paşa, Haskê Broyê Telli ve arkadaşları yönetiminde, o güne kadar verilen mücadelelerin en örgütlüsü olan "Ağırlı Ayaklanması" diye bilinen özgürlük savaşı verilmişti.

Ağırlı başkaldırması yıllarca sürmüş, sömürgecilere korkulu günler yaşatmıştı. Ancak türk devletinin, İran'a bir kısım topraklar vererek anlaşması sonucu ve iki devletin dayanışmasıyla kanlı bir şekilde bastırılmıştı. Türk sömürgecileri bu başarılarıyla Kürdistan özgürlük mücadelesinin son bulduğunu ilan etmişlerdi. Hatta o günlerde türk gazeteleri Ağırlı Dağının tepelerinde bir mezar resmi çizerek "Havalı Kürdistan burada gömülmüştür" diye manşetler atmışlardı. Ama yanılıyorlardı. Çünkü kazandıkları bir muharebeydi. Savaş sürüyordu. Kürt halkı varolduğu da sürecekti. Ta ki Özgür Kürdistan kuruluncaya dek. Ağırlı'da doğruklarında yanan özgürlük ateşi sönmemiş, belki bir süre için sadece külleşmişti.

Özgürlük mücadelesi yıllar sonra yeniden gelişip serpiliyor. Ancak bu kez, yeni bir düşünce ve başka bir nitelikte geliyordu. Çünkü Kürdistan'da tarih sahnesine yeni bir sınıf, Kürdistan işçi sınıfı ve onun öncü gücü Kürdistan Sosyalist Hareketi geliyordu.

Son yıllarda Kürdistan'ın diğer yörelerinde olduğu gibi Ağırlı'da da şanlı geçmişine yaraşır bir şekilde devrimci hareket gelişip güçleniyordu. Özgürlük savaşçıları halk kitleleri içinde sosyalist yöntem ve anlayışla çalışıyorlar, halkın uyanışı ve örgütlenmesi gittikçe gelişip yaygınlaşıyordu. Bu gelişmeler giderek sömürgecileri korkutacak düzeylere ulaştı. Ekim 1979 da yapılan belediye seçimlerinde, sosyalistler, halkın büyük bir desteğini alarak seçimi kazandılar. Bu başarı kitlelerin uyanışı, kitleysel mücadele ve sosyalist çalışma yönünden halkımız için bir zaferdir.

Ağırlı'daki bu kitleysel gelişme sömürgecileri çalgına çevirmişti. Sömürgeciler ve yerli işbirlikçileri Ağırlı'ya özel bir önem vererek saldırılarını yoğunlaştırmaya başladılar. Bu saldırılara karşı ise Ağırlı halkı, yiğitçe direniyordu. Bu direniş 12 Eylül askeri-faşist darbesine kadar kanlı bir şekilde sürdü. (Bu konuda geniş bilgi için bak: ROJ Yayınları arasında yayınlanan AĞRI HALKININ DEVRİMCI MÜCADELESİ YÜKSELİYOR adlı broşür.)

Metin arkadaş işte böyle bir yörede, özgürlük ateşinin yeniden alevlendiği bir dönemde ve böyle bir ortamda yetti. O, son yıllarda Ağırlı'da verilen mücadelenin en ön saflarında yerini almış yiğit bir devrimciydi. O, bir taraftan öğretmen olarak demokratik öğretmen hareketinin saflarında üzerine düşeni yanarken, bir yandan da kitleler içerisinde çalışıyordu. Faşistlerin sık sık yaptıkları silahlı saldırılara karşı da yine en ön saflarda militanca, sosyalist inanç, kararlılık ve disiplinle çarpışıyordu. Mücadelenin getirdiği tüm güçlüklerle karşı bir tek gün ve hatta bir tek an

bile asla gerilemedi ve karamsarlığa kapılmadı. Bütün bunların yanında sürekli okuyan, kendisini yenileyip geliştiren, çevresindekileri eğiten bir örgütleyiciydi de... Onunla beraber çalışan arkadaşları onda, her zaman tükenmeyen bir sabır ve enerjiyi, halk kitlelerine olan güveni, sosyalizme olan inanç ve kararlılığı görüyorlardı. Kişiliğiyle ve yaşantısıyla da çevresine örnek olan biriydi.

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesi sonrasında birkaç arkadaşıyla beraber bir köyde yakalanarak tutuklandı. Günlerce süren korkunç işkenceler sonu-

METİN MÜCALEMİZDE YAŞIYOR

cunda da kahpece öldürüldü. Bu süreci o günlerde Ağrı'da gözaltına alınan ve ağır işkencelere tabi tutulan bir devrimci arkadaşın sonradan yazıp bize gönderdiği mektuptan pasajlar aktararak belirtmeye çalışalım. Ancak mektubun tamamını ve bazı kısımlarını bu arkadaşın güvenliği açısından yayınlamıyoruz.

"..... 1980 Eylül sonu-Ekim başı Ağrı'da bütün askeri binalar ilerici ve yurtsever kürtlerle dolduruldu. Tutuklamalar sürdükçe bu askeri binalar ve karakollar yetmedi. Daha sonra okullar boşaltılarak kullanılmaya başlandı. Ağrı'daki yatılı okul da bu yararlanılan yerlerden biriydi. Ağrı'da düşününebilen namuslu hemen hemen herkes tutuklanmıştı. Hatta bu insanlara sempati duyanlar bile. Bu yatılı okulda toplanılanlar arasında sendikacılar, öğretmenler, memurlar, öğrenciler, işçiler, yurtsever köylüler ve kadınlar vardı. Bu arada iş olsun diye yakalanmış üç-beş tane de MHP li vardı. Ancak bunlar birkaç gün sonra hemen serbest bırakıldılar. Bir süre sonra da işkenceler yapılmaya başlandı.

Metin AKSOY yakalandıktan sonra bir süre "askeri toplama bölümü" denilen başka bir yerde kalıyordu. Daha sonra onu da Ağrı lisesi arkasındaki işkence merkezi haline getirilmiş olan yatılı okula getirdiler. Metin buraya bir grup devrimci arkadaş ile beraber getirildi. Diğer yerlerde de işkence vardı. Fakat buradaki işkence ise, özel ekipler tarafından ve bu işte uzman görevlilerce, akla gelebilecek ve hatta gelebilecek şekilde yapılıyordu.

Bizler bodrum katında idik. Bu kattaki bütün bölümler ağzına kadar tıka basa doluydu. Ancak ayakta durabilme olanağı vardı. Yere bir parçacık uzanabilmek ancak sıra ile olabiliyordu. Buradan alınarak işkenceye götürülüyorduk. Ancak, özel işkencelere tabi tutulanlar üst katlardaki bölümlere götürülüyorlardı. Burada yapılan işkenceler tüm Ağrı halkının gözleri önünde cereyan ediyordu. Çünkü işkence görenlerin sesleri geceleyin her taraftan duyuluyordu. İşkenceler araliksiz sürüyordu. Yaşlılar, çocuk yaşta-kiler, hatta kadınlar arasında bile bir ayırım yapılmıyordu. İşkence görenlerin feryatları her tarafı çınlatıyordu. Bu ise işkence sırasını bekleyenler için dayanılmaz, korkunç bir şeydi.

Metin de üst katta özel işkence bölümünde işkenceye tabi tutuldu. O'na uygulanan işkence araliksiz günlerce sürdü. Onunla aynı bölümde ve birlikte işkence görenler sonradan anlattılar: Bilincin ve inancın ne olduğunu Metin orada göstermişti. Devrimci kararlılığın ve sorumluluğun ne olduğunu, sonuna kadar nasıl savunulabileceğini orada ispatlamıştı. İşkenceciler Metin'e hazırladıkları bir ifadeyi imzalatmaya çalışıyorlardı. Metin ise reddediyordu. Reddettikçe işkenceler artıyor ve sürüyordu. Günlerce sürmüş ü bu işkenceler. Her çeşit işkence uygulanmıştı. Dilim, ayrintıları ile anlatmaya varmıyor. Hala anlatılanların ve yaşadıklarımın etkisindeyim. Ancak Metin ismine yakışır bir metanet örneği göstermişti.

Baştaraf baş s.

Günlerce sonraydı, yarı ölü bir halde bizlerin toplu bulunduğumuz mahzene indirdiler. Arkadaşların kollarında bile duramıyordu. Fizik olarak onu yıkıp bitirmişlerdi. Ancak bu sırada, arkadaşların kollarındayken, ötede duran genç birisine dönerek söyledikleri, devrimci kişiliğin ve inancın nasıl yenilmez ve hala diri olduğunu anlatıyordu. Biz oradakiler yeni mezliğin ne olduğunu gördük. Bu manzara gördüğümüz o korkunç işkenceleri unutturmuş ve geleceğe olan güvenimizi artırmıştı.

Oradan Erzurum sıkıyönetim komutanlığına sevkler başladı. Gizli bir kaçırılış gibi Metin, Erzurum'a götürüldü. Erzurum'da mezar gibi hücrelere doldurdular bu işkence gören insanları. Metin de bu hücrelerin birinde bekletildi. Doktora bir türlü götürmediler. Ölümünden bir süre önce kan kusmaları ve kıvrınmalarını gören nöbetçi subaylar onu nihayet hastahaneye gönderdiler. Fakat yine de hastahaneye yatırılmadı ve geri getirdiler. Bir süre sonra kesin olarak öleceğini anlayan subaylar onu alıp götürdüler. Daha sonra da gelip hücredeki eşyalarını "hastahane de kendisine lazım olur" diye aldılar. İşkence görenler arasında bulunan kardeşi, tutuklanmak üzere mahkemeye çıkarıldığında Metin'in ölüm haberini orada öğrendi....."

Metin'e işkence yapanlardan bazıları hakkında açılan göstermelik dava dosyasındaki otopsi raporu, o günkü koşullarda bir doktorun tespite cesaret edebildiği ölçüde ne feci işkence yapıldığını göstermektedir. Bu otopsi raporunda "...Metin Aksoy'un vücudunda çok sayıda ekimoz, ekimozların travmaya bağlı oldukları, ayrıca yapılan otopside sağ ve sol karın cildi altında, karın duvarlarının iç yüzünde travmaya bağlı, karaciğerin alt kısmında künt travmaya bağlı bulgular bulunduğu görüldü. Dalak kapsülünde 2X2 cm ebadında yırtık, 5X4 cm ebadında kanama, sol böbrek kapsül ve kapsül altında yaygın travmaya bağlı kanamalar bulunduğu....."denilmekte ve ölümün yapılan işkence sonucu meydana geldiği belirtilmektedir. (Cumhuriyet 4 Ekim 1981)

Metin, sömürgeci faşist cunta tarafından işkenceyle öldürüldü. O, maddi olarak öldürülmüştür. Ama bir devrimci olarak halkımızın özgürlük mücadelesinde yaşıyor ve yaşayacaktır. O'nu anmak, onun sürdürdüğü mücadele bayrağını, onun taşıdığı sosyalist inanç, bilinç ve kararlılıkla taşımak ve daha yücelerde dalgalandırmaktır. Metin'in yoldaşları, özgürlük savaşçıları onun mücadelesini sürdürüyorlar. Bu zorlu ve çetin günlerin bile halkımızı özgür ve demokratik Kürdistan gerçeğine adım adım yaklaştıran zorunlu birer basamak olduğunu biliyorlar.....

Metin, bir yatılı okulda işkenceye tabi tutuldu ve öldürüldü. Ama yarının özgür Kürdistanında bu okul, onun anısını taşıyacak ve özgür kürt çocukları bu okulda Kürdistan devriminin marşlarını ve sömürsüz bir dünya yaratmanın şarkılarını söyleyeceklerdir.

Kürdistan halkı bunu yaratacak ve onun anısını yaşatacaktır !

Faşist Cunta Kanlı Elini

İsveç'e de Uzattı

Faşist cunta, yurtdışına yönelik eylemlerine bir yenisini ekledi. Cunta, İsveç'te siyasi mülteci statüsünde bulunan Devrimci-Demokrat Abdolvahap Kumararslan'ı 1979 yılında Hilvan'da bir kişiyi öldürdüğü iddiasıyla geri istiyor. 20 Ekim gününden beri tutuklu olan Kumararslan, Stockholm'de mahkeme edilecek. Eğer türk hükümeti, onun öldürme olayına katıldığını kanıtlanırsa, kararı İsveç Yüksek Mahkemesi ve nihayet hükümet verecek.

Olay kısaca şöyle: 27 Ekim 1981 tarihinde türk polisi interpol kanalıyla İsveç polisinden, Abdolvahap Kumararslan'ın İsveç'teki adresinde oturup oturmadığını soruyor. İsveç polisi de onun hala eski adresinde olduğunu bildiriyor. Bunun üzerine 25 Eylül günü Türkiye, Kumararslan'ın "geçici olarak" tutuklanıp, sonradan Türkiye'ye teslim edilmesini istiyor. Gerekçe olarak onun, 10 Eylül 1981 tarihinde adam öldürme suçundan dolayı türk askeri mahkemesinde tutuklama kararının alındığını gösteriyor.

Kumararslan, 40 günü doldurmak kaydıyla hala tutukludur.

Olay, İsveç basınına geniş bir şekilde yansımış ve İsveç'teki kürtler arasında büyük bir tepkiye yol açmıştır. Çünkü, hem İsveç polisinin siyasi bir mültecinin adresini türk polisine vermesi, hem de onun savcılık kanalıyla tutuklanma emrinin çıkarılması, 1951 Cenevre Anlaşmasıyla tespit edilmiş siyasi mültecilerin korunması ilkesine aykırıdır.

Cunta, Kumararslan'ı işkence çarklarına atmak veya "terörist" diye öldürmek peşindedir.

Edinilen bilgilere göre, Türkiye'de ki öldürme olayının sanığı tutukludur ve işkence sırasında silahı, Kumararslan'dan aldığını söylemiştir. Daha sonra, bunun da doğru olmadığını, bu ifadeyi işkence altında vermeye zorlandığını belirtmiştir.

Hatırlanacağı üzere, bundan bir müddet önce Ankara'da bir kasabı öldürmek suçundan üç devrimci ölüm cezası isteğiyle ayrı mahkemelerde yargılanıyorlar. Bu davanın sanıkları, polis işkenceleri altında cinayeti işlediklerini itiraf etmeye zorlanmışlardı.

Bu olay da, Türkiye'de olagan hale gelen benzeri yargılamalardan birisidir. Cunta, devrimci ve yurtseverleri işkence çarklarında veya darağaçların da öldürmek için uydurduğu düzmece itirafların aynısını bu olayda da tekrarlamıştır.

Olayın tepkileri giderek büyüyor. Demokratik İsveç kamuoyu ve basının olayla ilgilenmesi, cuntanın kanlı entrikalarının açığa çıkması bakımından önemli bir olaydır.

Cuntanın silahının geri tepmesi ve kanlı eylemlerinin açığa çıkması için tüm kürt ve türk devrimcileri ortak davranmak zorundadır. Bu konuda oluşturulmuş ortak çalışmalar sevinç vericidir.

Cuntanın, emellerine ulaşmasına fırsat vermeyelim. Yoksa cunta, bu gibi eylemleri tekrarlamak cüretini arttıracaktır.

Cuntayı, İsveç polis ve savcılığının bu tutumunu hep birlikte protesto edelim.

★ Gazetemiz basıma verildiği sıra Kumararslan, yoğun tepkiler neticesinde Adelet Bakanlığınca serbest bırakıldı. Mahkemesi devam edecek.

YENİ BİR ÜLKEDE YENİDEN TÜTEN OCAK

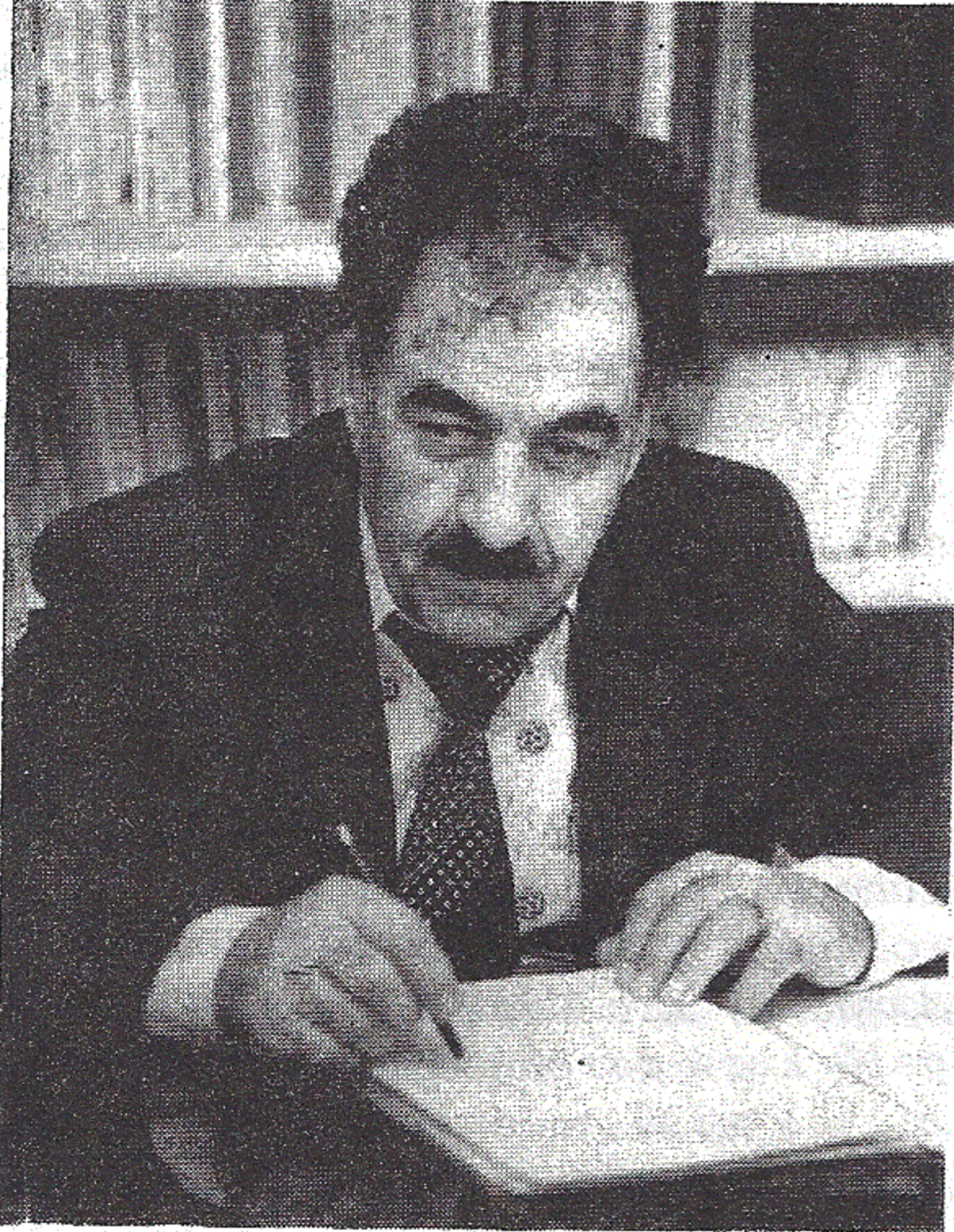
Aşağıdaki yazı, Kroonk adlı İngilizce dergide yayınlandı. Dergi, Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti'nde yayınlanan "Sovetakan Hayastan" adlı derginin, yurtdışına yönelik seçme yazılarından oluşuyor.

Yazı, ezilen halkımızın ancak sosyalist bir düzende ne kadar üretken yaratıcı, mutlu ve geleceğe güvenle bakan insanlar olarak yetiştiğini küçük bir örnekle sergiliyor.

Ayrıca yazı, ulusal sorunun sadece sosyalist bir düzen içinde en adil bir şekilde çözülebileceğini gösteriyor.

Bu da ezilen halkların, sosyalizme olan sempatisini arttırıyor ve Sovyetler Birliği'ne olan dostluklarını pekiştirip güçlendiriyor.

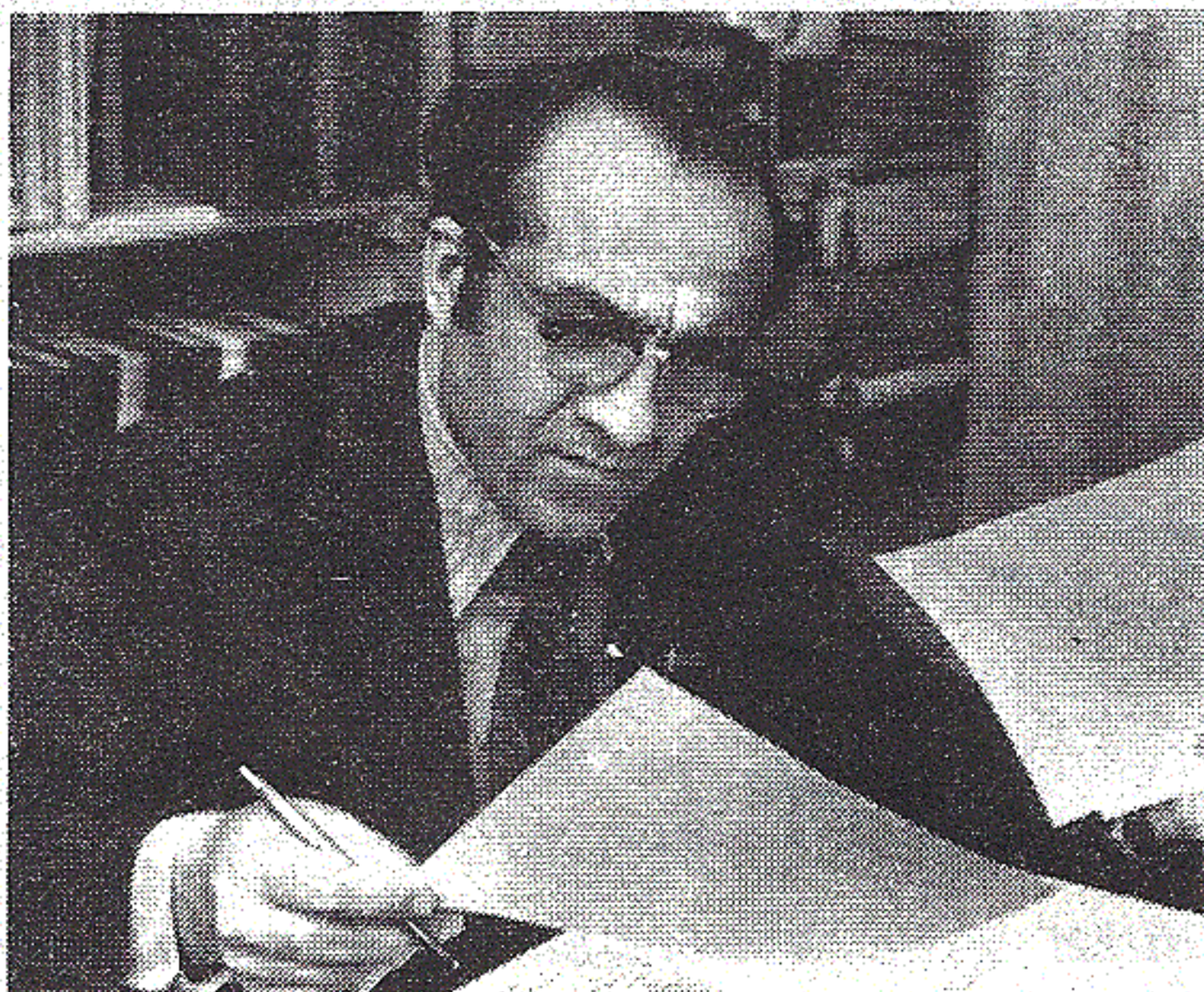
Casimê Celîl'in aile ocağı (evi) 1. Dünya Savaşı sırası tamamen harap edildi. Kars vilayetinin Digor civarındaki kürt dağ köylüleri zalim türk kılıcı altında can verdiler. Aynı şekilde küçük Casımın baba, anne ve kardeşleri de...

BÜYÜK OZAN CASIME CELİL

Sürgün yolu boyunca insan leşleriyle kararan Kara Su, aileden herhangi birinin kurtulabileceğine umut bırakmıyordu. "Binlerce yazık ki bu ailenin tek ferdi dahi kurtulamadı" diye ah çekti komşuları ve eklediler: "Ocakları söndü!". Yıllar sonra Casım'ın Tiflis'ten Erivan'a yüksek bir göreve aday olarak döndüğünü hayretle öğrendiler.

Felaketten bir mucize olarak kurtulan Casım, Aleksandrapol (şimdiki Leninakan) ve Celaloğlu (şimdiki Stefanavan) da bir çocuk evinde bakım gördü. Bakü'deki askeri okula başlamadan önce orada ermenice temel eğitimi yaptı. Sovyet Ermenistan'ının hazırladığı büyük bir proje döneminde, Erivana döndü. Proje

CASIME CELİLİN BÜYÜK OĞLU ORDIXAN

VEZİR EŞO

je, Sovyet Ermenistan'ındaki kürtlerin edebiyat ve kültürünü geliştirmeye yöneldi. 30 yıllarının başında Casimê Celîl, Erivan'da yeni kurulan kürt pe-

CASIME CELİLİN KÜÇÜK OĞLU CELİL

degoji okuluna müdür olarak tayin edildi. O, bütün zamanını kürt okullarına öğretmen yetiştirmeye adanmıştı. Daha sonra, Ermenistan Devlet Yayınevi Haypet hrat'da kürt edebiyatı bölüm şefi oldu. Çarent, onu değişik kürt yazarlarının kitaplarını, kürt çocukları için okul kitapları ve kürt folklorunu yayınlamaya teşvik etti. Ermeni kardeşlerinin yardımıyla yoksul Casimê Celîl, halkın en önde gelen yazarlarından ve Sovyet kürt literatürünün kurucularından birisi oldu. Bu tanınmış kürt şairi şimdi 80 yaşında olup, hala literatür dünyasında aktif bir çalışma içerisinde. O, "Sovyet Yazarları" adlı yayın evinde kürt literatürü redaktörü olarak çalışıyor ve yeni kürt yazar ve şairlerinin yetişmesi için büyük bir çaba sarfetmektedir.

CASIME CELİLİN BÜYÜK KIZI CEMİLE KÜRT KADINLARI İLE BİR ARADA

Casimê Celîl Ermenistan Radyosunun kürt redaksiyonu ve kürt müziki ile ilgili zengin arşivin kurucularındandır. 1936 yılından beri Ermeni Yazarlar Birliği üyesidir. Casimê Celîl'in eserleri, ermeniceye, rusçaya ve diğer Sovyet halklarının dillerine çevrildi. Ayrıca bunlar, Sovyetler dışında da yayınlandı. Onun adı, ülkenin dışında da iyi tanınıyor. O, halklar arasındaki dostluk, barış ve Sovyet halkının adalet isteminin sözcülerindedir. Büyük bir aşkla Sovyetler halkına bağlıdır. Geçen yıl Sovyet bilim adamı Ordixanê Celîl, Irak Bilimler Akademisine bir

şahsiyet olarak seçildi. Bu kürt bilim adamının 15 i monografi olmak üzere, 40 bilimsel eseri vardır. O, büyük erientoloğ (doğu bilimsici) ve armenoloğ Hovsep Orbel'in öğrencisidir. Orbel, ona bilimsel kariyerinde bir başlatma destekçisi oldu.

Bu sıralar Irak, onun "tarihi türkleriyle kürt folklorü" adlı monografisini yayınladı.

Leningrat Doğu Bilimleri Enstitüsü'nün ileri gelen adamlarından olan Ordixanê Celîl, Casimê Celîl'in en büyük öğrencisidir.

Tarihçi Celîl'in bilime katkısı büyüktür. İki kardeş, bundan bir yıl önce Moskova'da, bin sayfalık "Zargotina Kurda" (Kürt folklorü) adlı eserlerini yayınladılar. Kitap kürtçe ve latin harfleriyle yazıldı. Ermeni Bilimler Akademisi yayınları, bu yıl Celîlê Celîl'in "19. ve 20. yy. Başlarında Kürtlerin Sosyo Politik Yaşamı" diye bir monografisi yayınlanacak.

CASIME CELİLİN KÜÇÜK KIZI ZİNÊ

Genç bir kız piyanonun başında, ince parmakları tuşların üzerinde oynuyor. Yaşlı ve mutlu ailesine tanınmış milli kürt şarkısı "Berivanê"yi çalıyor. Bütün aile bu tatlı havadan istifade ediyorlar. Yaşlı yazarın kızı, piyano çalıyor. O, Ermeni Kompozitörler Cemiyetinin üyesi ve Ermeni Radyosunun kürtçe bölümü müzik yayın redaktörüdür. Cemila babasının tavsiyesi üzerine kürt şarkılarını topluyor. Onlar, Moskova ve Erivan'da toplu halde bulunuyorlar.

Güzel ciltli bir kitap Casimê Celîl'in masasının üzerinde duruyor. Bunlar kürt hikayeleridir. "Litvanya'nın Vilniyos kentinde yayınlandı" diyor. Bu toplama eser, Moskova'da Maksim Gorki Dünya Edebiyatı Enstitüsü'nde okunmuş şairin kızı Zina Celîl tarafından toplandı.

Bugün, Sovyet Ermenistan'ı Casimê Celîl ailesinin ışınlarıyla parlayan bir kürt eğitim merkezidir.

Onun, eski evi Sovyet Ermenistan'ında yeniden yaşıyor. Son 60 yılda, halkın kültürünü şekillendiren yeni bir kürt ailesi doğdu.

CELİL AİLESİNİN YAYINLANAN ESERLERİ

KONGRA KOMELA ME A 6'A PÊKHAT

Kongra komela me ya şeşan, di 11.10 1981 de civîya. Civîna kongrê bi rawes tandina bîranîna şehîdên Kurdistanê destpêkir. Xên ji endamên komelê, gelek nunerên rêxistinên demokratîk û gelek kesên welathiz û demokrat jî di civînê de beşdarbûn. Yek ji wan jî mamosta Cigerxwîn bû. Beşdarbûna mamosta Cigerxwîn di kongrê de, aheng û morala civînê bilindtir kir. Mamosta Cigerxwîn nivîskar û rojnamevanê kurd Mahmud Baksî û jî Kurdistanî Iraqê Dr. Tahir Baban wek serokatîya diwanê, ji civînê re serwêrî kirin. Mamosta Cigerxwîn axaftinek jî pêşkêşî kongrê kir. Paşê nunerên rêxistinên mesajên xwe xwendin. Sê heval bi navê Komela Karkerên Kurdistan a Demokratîk li Norwêçê, di kongrê de beşdarbûn û mesajek xwendin. Wekî din jî, ji kongrê re gelek slavna me û mesajên piştgiriyê şandibûn.

Di kongrê de, li ser rewşa Kurdistanê îroyîn hat sekinandin. Tevgêra azadîya gelê me lê her çar parçên Kurdistanê hate çalkirin. Bi taybetî berxwedan û tekoşîna gelê me li Kurdistanê Tirkîyê hate diyarkirin. Dîsa hate diyarkirin wekî ku xebat û tekoşîna karker û xwendevanên Kurdistan li dervayî welat, ji tevgêra gelê me re, piştgirî û destegeke mezine. Divê ev xebat peşda here û gelê me re bibe moral.

Wek serokê komelê jî, di axaftina xwe ya kongrê de diyarkir, Komela Karkerên Kurdistan li Swêd komeleke demokratîk e. Ew, çawa ji bo mafên karker û xwendevanên Kurdistanê, yên civakî û rawerên dixebite, usa jî wek parçeyê serê azadîya gelê me, xwe barkêş û berpirsiyar dibîne.

Heta îro li Swêd, di xebatên berbiçav de, xwe daye qabûl kirin. Di hemû xebatên xuyayî de giraniya xwe nişan daye. Ji bo avakirina federasyona Komelên Kurdistanê li Swêd, bi daxwazê şoreşgerî û bilind xebitîye. Bi çekirina gelek şev daxuyanî, neşîn protes toyên xwe ve, zordestiya kolonyalîst - faşîst teşîrkiriye. Bi vekirina neşîrxanekî bi navê "Weşanên Roja Nu", ji lîteratura kurdî re xizmetê dîke û wê bike. Hata niha du kitêbên mamosta Cigerxwîn çapkirîye.

Komela me, her tim yekîtiya hêzên welathiz parastîye. Gelek çaran li Swêd, bi vî amancê bi komelên kurdî û tirkî re hevkarî çêkiriye. Di damezrandina Komîta Dij-Faşîzma Tirkîyê de bi xurtî xebitî û dixebite.

Komela me, wê ji vir şûnda jî wezîfên xwe bîne cih.

Sosyalîst û welathizên Kurdistanê baş dizanin ku zincîrên koletiyê, zûdereng wê bîne çetandin. Gelê me wê azadî û pêşenda xwe bi xwe kifş bike. Rûpelên diroka bi tekoşîn û serfirazî ya gelên bindest hatine neqîşandin. Azadî û serfirazîya gelê me jî neziêke. Ji ber ku ew li ber zilma dujmin stuyê xwe xar nake, şerdike.

Kongra komela me di bin ronahîya van bawerîyan de pêkhat. Dema ku îro cûntayeke faşîst li ser gelê Kurdistanê û Tirkîyê teror û zordestiyê dajo, ji

hemû hêzên pêşverû, sosyalîst û anti-faşîst re wezîfeke pir mezin dikeve. Ew jî li dijî faşîzmê pêkanîna yekbûnê ye.

- PÊŞENDA GELE ME AZADÎ YE.

- BIJÎ AZADIYA KURDISTAN !

DIWANA KONGRE: MAHMUT BAKSÎ, CIGERXWÎN Û Dr. TAHIR BABAN

SILAVNAMÊN KU PÊŞKÊŞI KONGRÊ BÛN

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANÊRA

Kongra komela we di wextekî usa da çêdibe ku, li welatê me Kurdistanê, gelê me li alîkî getliam, zilm û tehdâyê, belengaziyê dibîne, li alîkî jî li dijî zilm û zordestiya hêzên kolonyalîst û faşîst bi serbilindî û mîrxasî berxwe dide.

Nexazma piştî hatina cûnta faşîst, li Tirkîyê û li welatê me Kurdistanê, terora dewleta faşîst, çavsoziya faşîzma Musolîni û Hitler ji paştta hiştîye.

Ji sed saian virda, gelê Kurdistanê tim zilm û zordestî û getliam ditiye lê şerê gelê me ji bo azadî heta îro nehatiye sekinandin.

Îro jî dijminên gelê me dixwazin bi getliama, bi zilm û hovitiyê tekoşîna gelê me bidin seknandin.

Dijmin serfiraz nabe. Gelê me wê zincîrên kolonyalîzmê û faşîzmê bigetîne.

Nezîkkirina serfiraziya gelê me, berî hertîştî girêdayî yekîtiya hêzên sosyalîst û welatparêz e. Her usa di jî faşîzmê li Tirkîyê jî sazîkirina çep heyekî demokratîk, di nabena hêzên gelên me da, wê rîya şoreşêke demokratîk veke û gelên me ji bigihîjîne azadîya xwe.

Wezîfa me di îro da ewe ku, hêzên Kurdistanê yên demokrat, welatperwer û sosyalîst ji bona vî amancê bixebitîn.

Em bawer in ku, karkerên Kurdistanê li Swêd, wê ji bo vî amancê bixebitîn. Em bi vî baweriyê li kongra we slavdikin û serfiraziya kongra we dixwazin.

- BÎMRE EMPERYALÎZM-KOLONYALÎZM-FEODALÎZM-FAŞÎZM

- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN WELATPARÊZ LI KURDISTANÊ

- BIJÎ AZADIYA KURDISTAN

PARTIYA SOSYALIST A KURDISTANA TIRKIYE

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Hevalên berêz

Kongra we di demakîde pêktê, ku nêza sê sale gelê qehremanî kurd li Kurdistanê Iranêde xebatek xwinawî pêşda di be.

Rêjîma kevneperestî Iran, di dûmahiyê rojên jiyenê reşê xwedeye. Lewra, roj tune ku, bi dehan û sedan zarok û rolayên bi şeref û pêşketî îdam neke. Mixabin, îro dîsa di wextekîde, ku bo gelê kurd firsendekî mêjîyê çêbûye, ku mil bi milê gelên bindestî li Iran û hêzên pêşketiyê wan bo danîna Iranekî demokratîk û Kurdistanekî otonom. Rêjîma qirêja Xûmeynî bi rûxwîn, kesên ku ku, xiyaretî wan bi gelê kurd li hemû perçeyên Kurdistanê xuyaye, bi tebyetî xiyaret bi xebata gelê kurd li Kurdistanê Iraqêde, îcar çekê cahşîti, dijî mîletê kurd li Kurdistanê Iranêde hilgirtine.

Em bawer in ku wezîfa hemû kurdên azadîxwaz û pêşketîyan, ku dengê nerazîyî û protestoyên xwe dijî wan ceşnana bidin bihistin.

Em bawer in ku hevgirtina hêzên şoreşger dijî împeryalîstî li Iran, tenê rêya serketina xebata gelên Iranêye. Û herweha jî em bawer in ku, hêzên şoreşgerên Kurdistanê Tirkîyê û Tirkîyê, gerek hevdu bigrin û mîletê meyê kurd, dikane û divê rola mezinê xwe di xebatê dijî sultayê cûntayê eskerî, bo destxistina mafên demokratîk û netewiyên xwe û mafên tev zehmetkêşên Tirkîyê bilîze.

Di dûmahiyêde em carek din piştgirî ya xwe li xebata rewayê tev hêzên pêşketî û dijî emperyalîstî, bo birîna destê emperyalîzm, bi tebyetî emperyalîzma Emerîkî ser gelên mîntîqa îlan dîkin û hevî dîkin ku kongra we biserkeve.

ENDAM Û HEVALBENDÊN PARTIYA DEMOQRATÊ KURDISTANA IRAN-LI SWÊD

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Em kongra we pîroz dikin û hêvidarin ko komîta we ya ko bê vebijartin bi xurtî û camêrî bi pêşve here û doz û daxwazên we bi cî binî. Her û her em dixwazin û hêvî dikin, ko win kari bin bingehê yekîtîke mezin û fireh di nav karkerên hemî Kurdistanê de deynin, gavên fireh û mezin berepêş bavêjin.

Em her û her digel we û hemî kurdên pêşverû welatperwerin û her û her dixwazin bend û komelên Kurdistanê bigêne hev û diriwê dijmin de em kari bin kêferateke bi gernasî bikin.

- BIJÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN !
- BIJÎ AŞTÎ Û AŞTIXWAZÊN CÎHANÊ !
- BIMRÎN-BIŞKIN-BIKEVIN ÎMPERYALÎST !
- BIRIN ŞER Û ŞERXWAZÊN CÎHANÊ

PARTIYA DEMOKRATÊN KURDÊN PEŞVERÛ - LI SÛRIYA - LIQÊ EWRÛPA

Hevalên delal, mêvanên hêja,

Em kongra komela we ya salanî pîroz dikin û herwaha xebata we ya di platforma tekoşîna gelê Kurdistanê a netewî û demokratîk de pîrozdikin.

Li aliyê din jî, cûnta faşîst li Tirkîyê li ser gelên me zordestî qetliam û hovîtiyê pêkdajo. Li dijî cûntayê û ji bo teşhîrkirina wê, li Ewrûpâyê divê yekîtî û hevkarîya hemû hêzên şoreşger û demokrat pêkbê.

Em ji bo vê armancê pêşda herin !

- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN DEMOKRASÎYÊ LI TIRKÎYÊ Û KURDISTANÊ
- BIJÎ TEKOŞINA GELE KURDISTANÊ JI BO SERXWEBÛN Û SOSYALÎZMÊ
- BIMRE CÛNTA FAŞÎST Û LEŞKERÎ !

KOMELA ÇANDA KARKERÊN KURDISTAN

KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Emperyalîzma Emerîkî bi tevkarên xwe bircuwaziya monopol a Tirkîyê ve karina Tirkîyê xistiyê destên generalên xwe ên faşîst, xwînxwarî û barbarîya xwe li beramber gişt hêzên demokratîk, sosyalîst û anti-emperyalîst li Tirkîyê û Kurdistanê dom dikin. Ger li dijî vî karina faşîst û ger jî bo maf û daxwazên welatîyên me li Siwêd komela we ka rekî giranbuha dike.

Em kongra we a salanî pîroz dikin, di vê tekoşîna bê hempa de serkewtina we ji dil dixwazin.

KOMÎTA DIJ FAŞÎZMA TIRKÎYÊ

JÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Komelan Demokratîka Çanda Kurdî sipas dike. Ji bo davetkirina kongre. Em gelek dilşabûn bi vê hevkarîyê.

Komela me hevkarî û dostaniya komelan Kurdistan her dixwaze. Em hevidarin ku Komele Kurdistan li Swêd, danûstandinê xwe yê dostayî û hevvaltî her peş bixenin. Ev danîstandin ji bo xebata Swêd û ji bo xebata gelê Kurdistan li Welat, gelek pevîste.

Em silavên xweyî şoreşgerî ji were bi rê dikin û serfiraziya kongra ve dixwazin.

KOMELA DEMOKRATÎKA ÇANDA KURDÎ

JI KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Em gelek kêfxweş bûn kû we KOMKAR vexwendîye ji bo kongra komela we a şeşem. Lê çî mixabin em nikarin di vê demê da di kangra we da beşdar bibin. Lê dilê me bi we ra ye.

Hevalên hêja !

Kongra we di demekî gelek muhîm da pêkte. Zordestiya kolonîfalan li ser gelê me li Kurdistanê Tirkîyê bi destê cûnta leşkerî zêdetir bû. Leşkerên tirk bi hovîti hemû mafên me yênsanî avîtiye ber lingan. Kuştin û talan wek jiyaneke rojî dom dike. Bi hezaran sosyalîst û welathîzên kurd di zindananda îşkenceyên dijvar dibînin. Gelek evladê gelê me wek Metîn AKSOY di destê îşkencekaran da can da.

Zordestî her usa jî li ser şoreşger û pêşverûyên tirk bi zordestî pêk te. Cûnta Faşîst hemû mafên insanî ji ortê rakiriye.

Lê tekoşîna gelê kurd bo azadiya Kurdistanê û tevgera şoreşgerên Turkîya ranaweste. Emê zora dijmin bibin. Ji bo wê jî divê em hemû hêzên sosyalîst û welathîz enîyeke netewî çêkin. Her ûsa yekîtîyeke dij-faşîstî li Turkîyê pêk binîn. U ji bo wê bê rawestan bixebitin.

Em serfirazî ji kongra we ra dixwazin.

- BIJÎ AZADIYA KURDISTAN !
- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN SOSYALÎST Û WELATHÎZÊN KURDISTANÊ !
- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN DIJ-FAŞÎZMÊ, EM-PERYALÎZMÊ, ŞOVENÎZMÊ LI TURKÎYÊ !
- BIMRE EMPERYALÎZM, KOLONYALÎZM, ŞOVENÎZM !

KOMKAR

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Hevalên hêja

Wek hûn jî dizanin, ku ji serê salan ve ye ku welatê me ji alî çar dewletên mêtîngehkar ve hatiye perçekirin û gelê me jî bindest bûye. Ji roja welatê me Kurdistan, bûye mêtîngeh û heta îro, hêzên mêtîngehkar gelek caran êriş birine ser gelê me û hovîtiyên nedîtî lê kirine. Van êrişanan pirêcaran bi salan ve ajotiye û qetliamên mezin hatine çêkirin.

Ev zilm û zor, kuştin û lêdan, îro jî berdewam dike. Lê belê gelê Kurd jî, bê deng namîne û stuyê xwe ji dujmin re xwar nake. Li Iranê, li Iraqê û li Tirkîya'yê gelê Kurd, ji bona mafê xwe yê insanî û demokratîk bi qehremanî şer dike, xwîné di rijîne. Lê dibê di vî şerî de, karkerên, xwendevanên Kurd yênsanî li der-vayi welat jî, bê par nemînin û di vê tekoşînê de ciyên xwe bigrin. Di bê bi hemû gengaziyên xwe em dijî, piştgiriya gelê xwe û tekoşîna wan bikin.

Kongra komela we, di demekî wisa de çê dibe, ku gelê Kurd ji hertim bêtir hewcê ji piştgiriya me re dibîne. Em hêvidarin ku, wê ji kongra we biryarên vê tekoşînê ku hîn xurtir bike bêne deranin.

- BIMRE ÎMPERYALÎZM, FAŞÎZM, MÊTÎNGEHKARÎ Û KEVNEPERESTIYA HUNDIR !
- BIJÎ TEKOŞINA GELE KURD YA JI BO SERXWEBÛN Û AZADIYÊ !
- BIJÎ XEBATA JI BO HEVKARIYA HÊZÊN SOSYALIST Û PÊŞVERÛ !

KOMELA ÇANDE Û ALIKARIYA KURDÊN LI SWÊD

HEVAL Û HOGIRÊN SERKARÊN CIVINEKA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN

Ez berî her tiştî we pîroz dikim û sûpasên xwe ji were pêşkêş dikim, ko we ez vexwendime vê civîneka we ya mezin û bi rûmet, ko ez bi ditina riwên we yênsanî geş û şorişger pîroz bikim û di civîneka wede tişteki bibêjim.

Ey heval û hogirên birewer û welatperwer û pêşverûyên kurd, em hemî jî rewşa welat û gelê xwe dibînin, ko dijminê mirovanî û hûrgelan ji çar kenarê meve êrişî welatê me dikin. Daxwazên van dijminên şofînî û rehperest, ne tene bin destkirina gelê meye.

Doz û daxwazên wan windakirina zîmanê meye jî. Dijminê me dixwazin me di nav xwede wînda bikin û welatê me jî bi ser welatên xweve berdîn û hatin û hebûna welatê me ji xwere bihêlin.

Dijminê hov û xwînrêj-mêrkuj, bi hemî rengî şerê me û welatê me û zîmanê me dikin.

Navên gund û bajar û zariwên me digoherin. Nahêlin kurd zariwên xwe bi zîmanê zikmakî bidin xwendin û kar û delametên mezin û hêja nadin xwendewarên kurd û karkerên Kurdistanê.

Her wekû di hin ciyandê jî qada me distênin û ji welatê xwe hîn mirovên biyanî ji gelên xwe tînin welatê me û gad û gundên me didin wan û me bê gad û zevî dihêlin.

Bi carek nahêlin nivîşteke kurdî bê çapkirin...

Ev rehperest û şofînî dixwazin me û gada me tevde bidîzin û di dawîde me bi carek di nav xwede wînda bikin.

Her wekû di hin ciyandê jî bi top û tang û firokan tene ser me, ku zar û ziçê me, gund û bajarên me bi ser me-de hilweşênin û me dikujin. Hatîn û hebûna me dipelixênin. Hemî avaniyên me dexl û zadên me, rez û pez û sewalên me di şewitênin û dikujin.

Bê gomane, ko em nikarin bi gazin û gilî û lavlavî dijminê rehperest û xwînrêj ji ser xwe vegeřenin.

Ji lewra ez hêvidarim, ko em hemî jî karê xwe û şereki dûr û dirêj bikin. Ji bo ko em karibin bi vî kar û barê giran rabin, gereke em bi bir û bawerî destên xwe bidin hev û serê xwe ji hev re deynin û raborên xweyên kevnare bicarek ji bir bikin û wake perçak pola bi hev re di riwê dijminê dil hişk û kevnepereş de rawestin. Em kurdên her çar perçên Kurdistan bi mal û can alikariya şoreş û lephîlanînin û pêşmergeş gernasên Kurdistanê bikin.

Ma ne şerm û fihêtkariye, ko li roj avayê Kurdistanê, Iran û rajorê Kurdistanê bin destê Iraq gernasên kurd xwe bidin kuştin û em nikaribin her yek ji me çend qirûşan ji zarokên şehîdanre bişênin.

Gelî heval û hogiran, bibin yek û ez biwereme û her û her alîkar û piştgîrê we me.

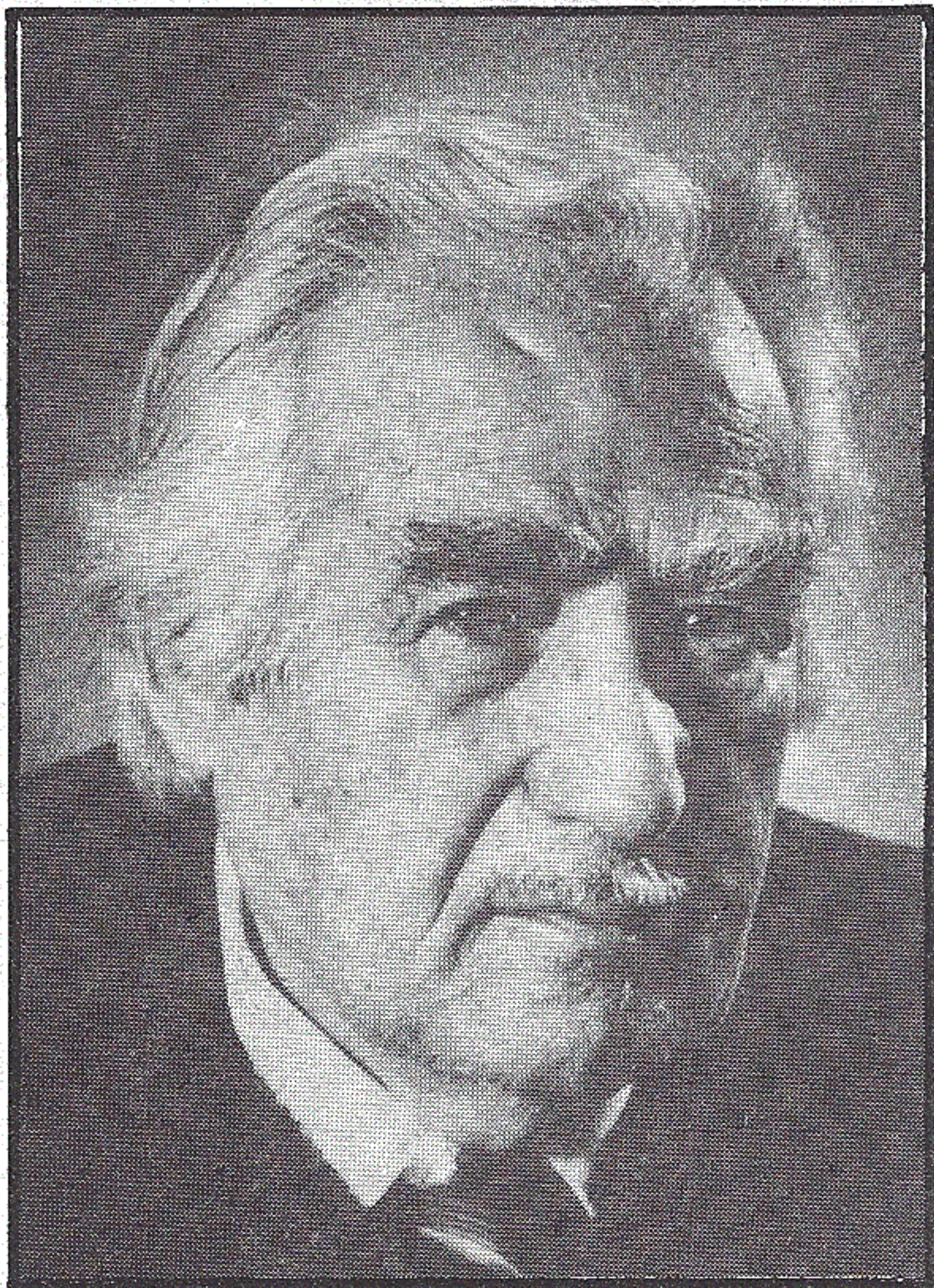
- BIJÎ KÊFERATA GELE GERNASÊ KURDISTANÊ !
- BIJÎ YEKÎTIYA HEVGIRTINA BEND Û KOMELÊN KURDISTAN !
- BIMRÎ DIJMINÊ XWÎNRÊJ Û TALANKER !
- BIMRÎ-BIŞKÎ-BIKEVÎ ŞERXWAZ Û ÎMPERYALÎZM Û ŞOVINÎZM !
- BIJÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN !

Ez we pîroz dikim û tim û tim bi we re me.

DOST Û DILXWAZÊ WE CEGERXWÎN

Stokholm / 10.10.1981

SIN'ET Û ÇAND

CIGERXWÎN

Ji Tora Bilind

Ibrahîm-Ebû Ishaq kurê Hilal kurê Ibrahîm kurê Zehrûn kurê Hebûnê Heranî.

Ev Ibrahîm li ser rêçika "Sabî" bû. Nivîsvanekî mezin û ristevanekî payedar bû. Bi xwe nivîsvanê Iz-eldewle - bextiyarê deylemî bû. Di sala 349 koçî de bû serek dîwan.

Nivîsarên wî di biwara Elib Erselan de hene, ko dilê wî ji xwe nexweş kiribû. Çawa Elib Erselan di sala 371 koçî de bû padîşahê Bexdad ew xiste zindanê û dixwest ko wî bikujî û bavêjî nav lingên filan.

Lê, gelek hêvî jê hatin kirin û ew berda. Ibrahîm nivîşa "Tacî" di tarîxa mala Biweyh de çêkir.

Tenê, yekî ji Elib Erselan re got: -yekî ji Ibrahîm pirsîye û gotiye: "Tu çi çêdikî?" û Ibrahîm gotiye: "hin derewan didim hev û xweş dikim". Ji ber wilo dîwî dîwanê kirin.

Ev Ibrahîm gelek bi hişkî ola Habî girtibû û jêre piropoxanda dikir. Çend caran "Iz-eldewle" jê hêvî kir ko misilman bibî. Lê gotina wî ne dixiste serê xwe. Bi misilmanan re rojî digirt û quran ji ber kiribû. Kolakî wî reş hebû, ko gelek jê hiz dikir û ristên ciwan li ser çêdikirin.

Di sala 384 koçî de li Bexdayê serê xwe danîye û jîna wî heftê û yek (71) sal bû û li goristanê Şîwnz hate veşartin. Şerîfê Redî hin ristên payebilind li ser Ibrahîm nivîsîne û xelkê jêre got:

-Tu çawa van ristên ciwan li ser mirovekî fileh çêdikî?

Lê bersiva wan de şerîf digot:

-Min ev rist li ser qencyên wî çêkirine. Ew bi xwe çi dibî bila bibî.

Heran, bajarekî Kurdistanê ye, ko dike vî rajêrê bajarê (Ruha-Ûrfayê) ko di çaxekîde paytexta Kurdistanê bû. Padîşah Melik Adil, birayê Yûsif Şah Selah El Dîn têde rûdinişt û Ibrahîm yek mezin û pêzanê filehên Kurdistanê bû.

Stokholm / 16.10.1981

JÎ SEYDAYÊ CEGERXWÎN RE

Seydayê Cegerxwîn
Dildar û dilbirin

Biwêjê Kurdistan
Rêzanê (bindestan)

Em tevde şiyarin
Bo dozê li karin

Ristên tene şêrîn
Seydayê Cegerxwîn

Em kirne ciwanmêr
Ne sist û ne bê kêr

Navê te her û her
Wê sax bî li her der

Wek roj û weke hayv
Ev rist û hemî peyv

Padşahê biwêjan
Seydayê dilovan

Nav mede ferdewsî
Yan imri-ulqeysî

Şûn mayê Cezîrî
Şi irêde emîrî

Xanî û şerefyan
Dilsozî wekî wan

Her dem te bixwînin
Îspasa bişînin

Ezanim dinalî
Goyînî dikalî

Pey daxwaz û armanc
Da sax bikî kumanc

Gelek li nav millet
Te dî kul û zelmet

Ji ber şêx û axa
Qîrîn wekî zaxa

Lê wan wekî hovan
Ne soz û ne peyman

Êrîş dikirin te
Sor şîş dibirin te

Lê aniha mizgîn
Ji bo te Cegerxwîn

Kurd tevde şiyarbûn
Ji kozika darabûn

Wek çawa te xwestî
Bî rêz û serbestî

Em tevde dibêjin
Ne hov û ne gêjin

Mafên xwe dixwazin
Ser rê em dibezin

Dil geşbe li xurbet
Ne êş û ne illet

Bijî tu Cegerxwîn
Li dîr nebî xemgîn.

Sûrya DILBIAR

BO BÎRANÎNA FERİK POLATBÊKOV

1

Min xwe nedîtye,
Dibêjin Fêrik
Destê mirinê digirt û dilîst.
Dibên carna jî,
Gincir li dêla wêva dikirin
û pê dikenya

2

Sîbîra seqem
Tûka meriva ne digihîşt erdê,
Fêrikê Egîr
Agirê dilê xwe pişk kir nav xelqê,
Sîbîra seqem
Xwe ber germ bikin
Li ber sur sermê

3

Sîbîra sirgûn sare-bagere,
Zarok li nava pêçeka gincir
sar bêsitare,
Û zingîn ber guh,
Û nalin ber guh,
Li desta qeydin, stuya lelene,
Linga çîdarin,
Li dev û lêvatoz û xubarin,
Mirin çêtire ji rewşa wana,
Sirgûne-sirgûn...
Karwan li pey hev kutabûn tune,
Tê bêjî naka Ûrisêt gişke diçe
sirgûnê,
Ûrisêt gişkê qeyd-zincirkirye.
Li Ûrisêtê stran tunene tek nivatine,
Li Ûrisêtê bahar tunene, bagere sare,
Ûrisêt mîna wî bê sitare.
Destê zarokê pêçekê dertê ku wan
verêke,
Lê ber xwe nade,
Pêçî hev digrin
Kom divin ser hev
Û divin şikyat.

TOSNÊ REŞÎT

QISE Û MIJÛLÎÊ CIMETA KURDA

XELÎLÊ ÇAÇAN MÛRADOV

MALA TE ÇI ÇEKIRÎYE ?

Rojekê hevalek ji ê dinê dipirse :

- Mala we îro çi xarin çêkirîye ?
- Mala me şorbe çêkirîye-hevalê wî ca bê dide.
- Şorbe çîye, wekî mala we çêkirîye-hevalê wî lê dipirse.
- Lê mala we çi çêkirîye-îjar hevalê dinê jê dipirse.
- Mala me qet tiştêk jî çênekirîye.
- Wekî usane şorba me jî qeta me çêtire.

BELKÎ YA XÊR EVE

Rojekê çend gundî gayên xwe bar dikin, dibên emê herin xwera xwê bînin.

Ewana pir diçin, hindik diçin, şev dikeve ser wana, bara ser gayên xwe datînin, gayên xwe girêdidin û xwe-xwea jî radizên.

Nava wanda du heval çelq bûne, şev ya xwe dikine yek, kapê gayên yekî dibirin, dibin nepenîkêda girêdidin, dibên, wextê vegeryan, emê bîna xwera bibin, bifroşin.

Sibêtirê wextê radibin, merik dibîne, wekî gayên wî tunene. Virda ga, wê da ga, nabînin. Gişk guneha xwe pê tînin.

Merik dibêje :

-Gelî bira, qet ber xwe nekevin, di-be ya xêr ev bû.

Ewana didine ser rê û diçin. Nişkeva cerd davê ser wan, gayên gişka jê dis tînin, dibin. Wextê vegeandinê hevalên çelq xwe mukur tînin û dibêjin:

-Qurba me mixenetî tera kir, gayên te dizînin birin, gayên te wê newalêda girêdayîye, aykê te mera nema.

Merik diçe gayên xwe tîne û dibêje:

- Belkî ya xêr eve.

CIVINA NIVISKARAN A NAVNETEWI

Di navbera 15-19.6.1981 ê da li Fînland li bajarê Lahti civîneke navnetewî (internasyonal) ji bo nivîskaran pêkhat. Nivîskarê kurd M.Emîn Bozarslan ku nûha li Swêd dijî, jî hatibû vewwendin.

Ji Brezilya heta Japonyayê ji gelek welaten 50 nivîskar hatibûn wê civînê. Her weha zêdeyê 50 nivîskar nuçenivîsên finlandî jî di civînêda beşdar bûn.

Babetê civînê, "Di edebiyatê da Rola Efsanan" bû. Li gora vî babetî M. Emîn Bozarslan jî nivîsarek li ser "Rola Efsanan di wêje kurdî da" amadekir. Her weha Bozarslan, ji bo ku bala nivîskarên dinyayê bikişîne ser zordestî û rehkarîya dewleta Tirkîyayê, nivîsarekî din jî amadekir. Her dû nivîsar jî wergerandibûne inglizî. Ev nivîsaran di nav wan kesên beşdar da ha te belavkirin.

Bi vî awayî, doza gelê me yê bindest û beşxwarî, hem di navbera nivîskarên beşdar da, hem jî di rojnameyên finland da balkêşîyeke mezin dît.

Çar rojnameyên finlandî (sisê bi zimanê fînî, yek bi swêdî) û radyoya

Helsînkî bi awakî fere cî dan mesela kurdan û zordestîya dewleta Tirkîyê li ser miletê kurd.

Di nivîsara xwe ya "zordestî li ser ziman û literatûra kurdî" da Bozarslan, dîr û dirêj li ser zordestîya hikûmeta Tirkîyê disekine û bi wê xwestinê nivîsara xwe girêdide: "Em di wê baweriyê dane ku, kurd, tirk û gelên hemû cihanê li ser esasên demokrasîyê dikarin wek bira bi hevra bijîn."

PROGRAM JI BO JINÊN KURDA LI STOKHOLM

Komela Navnetewî Ya Jinên Bîyanî (IFFI), li ser dijwariyên jinên bîyanî di radio de program diweşînin. Niha bi kurdî jî mehê du caran programekî diweşînin. Her meh roja şemîya hefta pêşîn, li ser 88 mhz, di nabeza seet 20.30 û 21.30 -an de, hûn dikarin lêguda rîyê bikin.

Eynî program, her meh roja çarşemba hefta pêşîn, di nabeza 12.20 -13.20 an de tê ducarkirin.

AFGANISTAN

Baştarafî son s.

Bugün Afganistan'ın 25 vilayeti varken, BBC ye göre 33 vilayet karşı devrimcilerin kontrolindedir. Bütün Afganistan ordusu 90 bin kişidir, ama onlara bakarsak 140 bin orduyu terketmiş, öldürülmüş, teröristlerin saflarına geçmiş veya savaşmayı tamamen reddetmiş.

Bir afgan atasözü vardır: "Yalan söyleyenin kafasında doğruya yer kalmaz." Örneğin, başkan yardımcısı Krişman şimdiye kadar 6 kez karşı devrimciler tarafından öldürüldü. Fakat devrim emin ellerdedir. Kendisini koruyup geliştirecek kadar da güçlüdür.

Çarpışmalar hangi boyuttadır ?

Dışarda eğitilmiş küçük terörist grupların dışında çarpıştığımız kimse yoktur. Fakat bir savaş durumuna zorlandık. İsteyen her yabancı, Afganistan'a gelip gerçekleri kendi gözleriyle görebilir. Örneğin, BBC'nin gönderdiği bir delegasyon, teröristlerin "Özgür Afganistan Cumhuriyeti" diye ilân ettikleri ve onların kontrolünde olan bölgeyi gezmek istediklerini belirttiler. Fakat, bunun yalan olduğuna dair ikna edildiler. Çünkü bütün Afganistan bizim kontrolümüzdedir.

Information om

SOCIAL SERVICE

för dig som bor i Stockholms kommun

Belediya Stokholmê ji 18 navçeyan pêktê. Li her navçeyê jî, "SOCIAL SERVICECENTRAL"ek heye. Ji bo xwedîkirina zarokan, alîkarîya xizmeta malê û civakî, tu dikarî herî wir. Ji rehbera telefonê, tu dikarî navnîşan û telefona SERVICECENTRAL ên nûçeyê xwe bibîni. Ew numara telefonê, di rehberê de di bin navê SOCIALA CENTRALNAMND de cih digre.

Telefonförfrågningar och Jourverksamhet

INFORMATION I SOCIALA FRAGOR

Agahdarî li ser pirsên civakî bi SOCIALUPPLYSNINGEN ra navbey na duşemb û îne seet 8.30-11.00 dan û stan çêke. Tel. 58 84 55, 58 85 54 yan jî 58 84 52. Pêrşemê wextê telefonê 17.30-18.00. Dan û stanê 18.00-19.00. Pisporen pirsên malbatî û heqên kirê kirinê di vê babetê de dikarin we bê heq ronahî bikin. Pirsên civakî : 58 84 52 Heqê malbatîyê : 5884 37 Heqê kirêkirina xaniyan : 58 85 54 Navnîşan : Torkel Knutssongatan 20 kata 5 an

SOCIALJOURN tel 24 42 80

Piştî xelaskirina karê rojê bersiva telefonan dide. Hinek ji wan alîkaran li cem polis ji bo alîkarîya zaro û xortan dixebitin. Tel. 769 30 00.

JOURHAVANDE KURATOR tel 90 000

Wextê ku te zehmetîya hevaldîtinê kişand, ji vir re telefon bike. Şev û roj bersiv tînin dayîn û axaftin ji derva re nayê gotin.

Handikapp

HANDIKAPPBYRÅN HANDIKAPPUPPLYSNINGEN FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

Ji Bondegatan 37-39, tel. 588000 Tu li ser seqetîyê agahdar dibî û alîkarîyê distîni. Eger tu bixwazî bê heq ji taksîyê istifade bikî, divê 3 hefte beriya gerê muracata xwe bidî handikapsbyra.

Inbjudan

"Kamp mot droger och social utslagning"

Li Stokholmê gelek xort, bi vewarîna alkol û yê din jiyana xwe xirabdikin. Li dijî wê yekê divê em hemû bihevra bixebitin. Di vê dijwariyê de, berpirsiyariyê mezin li ser milê dê û bavên, mekteb û xizmetkarên civakîyê dikeve. Yê herî girîngtir jî, jîrekîya xortan bi xwe ye. Eger xort, dijî alkolîstîyê bixebite, dikare alîkarîyê ji SOCIALFÖRVALTNINGê bistîne. Ew jî material, bedîla kurs û nîşanda na filma ne. Mesela, xort dika rin bi vî awayî karbikin: Fîlm nîşandin, kursa vekin û li ser kar û barên socialförvaltningê pêşniyarên xwe binin. Broşur û blanketên muracatê ji telefona 58 84 53 ya bixwaze.

AFGANİSTAN GENÇLİK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ İLE RÖPORTAJ

Aşağıdaki röportaj, 31.5.1981 tarihin de İsveç Komünist Gençliği'nin 31.kongresine davetli olarak gelen Afganistan Demokratik Gençlik Örgütü Enternasyonal Sekreteri Esat Muhsinzade ile yaptık. Okuyucularımıza sunuyoruz.

Bize kendiniz ve örgütünüzün çalışmaları hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz ?

Benim adım Esat. Afganistan Demokratik Gençlik Örgütü'nün enternasyonal bölümünün başkanım. Ayrıca Dünya Demokratik Gençlik Örgütü'nün yürütme kurulu üyesiyim.

Beş yıllık örgütümüz, Afganistan Halk Cephesi öncülüğünde, gençlerin istemlerini gerçekleştirilmeye çalışan tek örgüttür. Toplam 55 bin üyesi olan örgütümüz, bütün ülke gençliğini temsil etmektedir.

En önemli görevlerimizden birisi, partimizin öncülüğünde ulusal-demokratik devrimin amaçlarını gerçekleştirmektir. Bu amacımızı gerçekleştirmek için de, üyelerimiz büyük bir enerjiyle çalışıyorlar. İlk etapta, karşı devrimin yoketmeyi ve partinin ekonomik programını gerçekleştirmeyi hedefledik. Bunun için de, örgütümüz her bölgede devrimi silahla korumak için parti yönetiminde kendi birliklerini kurdu. Bunlar, ekonomimizi sabote etmek isteyen çetelere karşı savaşmış, ekonomik sorunlarımızın çözülmesi için mücadele ediyorlar. Örneğin, bundan 4 ay önce bir grup, maden ocaklarında görevli olarak 2 ay çalışıp, halkın kömür ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı oldular; halka gençlik örgütünün politik çalışmalarını ve hükümetin politikasını anlattılar. Üyelerimiz, hiç bir karşılık almadan halkı okur-yazar yapmak için çalışıyorlar. Afganistan Millî Eğitim Genel Müdürlüğü ile örgütümüz, geçmişteki feodal yönetimin acılarını sarmak için ortak çalışmalar yürütüyorlar. Devrimi ve getirdiği adaleti savunmak için, halkı bilinçlendiriyorlar. Halkı, eski rejimin yıkılmasından sonra ayakta kalmış terörist grubuna karşı koymaya hazırlıyorlar.

Yabancı devletlerin Afganistan devrimini engellemek için oynadıkları rolü anlatırmısınız ?

Yabancı ve emperyalist güçlerin ülkemize müdahalesi bugün önemli bir sorun teşkil ediyor. Onlar, her ne pahasına olursa olsun, devrimin güçlenmesini engellemek istiyorlar.

Açıkça biliniyor ki, Pakistan'da, Pentagon, Mısır, İsrail ve Çin'in ettiği terörist üstleri var. Teröristler, ayrıca Pakistan hükümetinden de büyük destek görüyorlar. Onlar, oradan silahlandırılıp ülkemize sızdırılıyor. Yaptıkları şey, okulları, hastahaneleri, camileri yakmak, köprüleri uçurmak, yolları tahrip etmek, gıda maddeleri sevkinin engellemek ve demokratik insanları yoketmektir. Onlar geçen yıl, analfabetliği ortadan kaldırmak için çalışan binlerce öğretmeni katlettiler. Binin üzerinde okul yaktılar. Hastane ve camileri tah-

rip ettiler. Bütün bunlar, yabancı müdahalesinin yoğunluğunu açıklar. Öte yandan ABD Cumhurbaşkanı Reagan, bu teröristleri silahlı yardım ile desteklediklerini açıkça belirtti. Bu emperyalistlerin altına imza attıkları anlaşmaları çignediklerini gösteriyor.

Afganistan hükümetinin ekonomik ve sosyal programlarını engellemek için teröristlerin, yabancı güçler tarafından yönlendirildiği herkes tarafından biliniyor. Fakat, partimizin üretken öncülüğü ve Sovyetler Birliği başta olmak üzere, sosyalist ülkelerin enternasyonal dayanışması, emperyalistlerin amaçlarını kursaklarında bıraktı. Savaş durumunda olmamıza rağmen, yüzde 4,2 gibi bir ekonomik büyümeyi gerçekleştirdik; gıda maddelerinin naklini ve halkın günlük ihtiyaçlarını karşılayabildik.

Diğer bazı gelişmelerden örnekler verebilir misiniz ?

Demokratik hükümet, karşı devrimcilerin yakıp yıktıkları okullara ek olarak bin okul yapmayı amaçlıyor. Bu 37 bin çocuğun okula başlayabilmesi demektir. Yani, bütün çocukların yüzde 70'i, birinci sınıfa gidebilmek imkânına kavuşabilecekler. Ayrıca 55 bin yetişkin, bu yıl okuma-yazma öğrenecek.

Posta, telefon, telgraf, ulaşım ve sağlık kuruluşları daha da geliştirilecek. Örneğin, bundan bir hafta önce devlet konseyi yemek yağı, pirinç ve gaz fiyatlarının indirilmesini kararlaştırdı.

Sosyal alanda da önemli adımlar atıldı. Artık işçiler, özlemini çektikleri evlerini kurabilmek için uzun vadeli kredi alabiliyorlar. Hayat standardı genel olarak yükseltilecek.

15 yıllık Demokratik Kadın Örgütü, 15 bin üyesiyle bugün partiyle birlikte aktif bir şekilde çalışıyor. 175 bin üyeli güçlü bir sendikamız, yüzbin aşkın üyesiyle güçlü bir tarım örgütleri konfederasyonumuz var. Bir yazarlar sendikamız ile 15 bin üyesi olan -yaşları 12-15 veya daha küçük-piyonyer örgütümüz var. Bütün tarihimiz boyu ilk kez iki piyonyer kampı kurduk. Kabul şehrinde bir piyonyer sarayımız var. Çocuklarımız, sanat ve edebiyat gibi çeşitli dallarda sosyalist bir ruhla eğitiliyor.

Ayrıca gençlik örgütümüzün "Gençliğin Bayrağı" adlı 50 bir tirajlı haftalık merkez yayın organı vardı. Bu organ ile gençliğimizin proleterya enternasyonalizmi ve yurtsever bir düşünceyle bilinçlendirilmesi ve Nisan devriminin geliştirilmesi amaçlanıyor.

Amin'in öldürülüşünü bazı sol çevreler haksızlık olarak değerlendiriyorlar. Bu konuda bir açıklamada bulunabilir misiniz ?

Amin, birkaç arkadaşı vasıtasıyla parti yönetimine sızdı. Onun iktidara gelişi de demokratik olmayan bir yolla gerçekleşti. Amin, Afganistan Cumhurbaşkanı Terakki'yi öldürttü. Ayrıca, birçok parti üyesini sürgün, hapis veya ölümle cezalandırdı. CIA'nın emirleriyle binlerce suçsuz insan kat-

lettirerek toplu bir şekilde göndürdü. "Nisan Devrimi", "İşçi sınıfı" ve "Afganistan Halk Partisi" sözlerini kötüye kullandı. Partinin en ileri hedeflerinden olan demokratik toprak reformu ve analfabetliğe karşı mücadeleleri gereksiz şeyler olarak gösterip, halkın bunların büyük önemlerini anlamasını engelledi. Köyleri bombalattı, binlerce insanı katletti. Ülkemizi ileri bir sosyalist ülke ilan ederek, komünizme geçme aşamasında olduğumuzu ileri sürdü. Büyük çoğunluğu analfabet olan halkımız, böylece sosyalizmi cinayet, kırım, haydutluk olarak tanımaya ve Sovyetler Birliğini bütün bu kötülüklerin kaynağı olarak görmeye başladı. Bütün bunlar emperyalistlerin istemleriydi.

Amin'in CIA ile birlikte çalıştığını kanıtlayan çok sayıda belge vardır. Amin, ayrıca terörist ve monarşi yanlılarından da yardım gördü.

Peki, biz bu durumda devrimi nasıl korumalıydık, yeni bir Şili'ye mi meydan verseydik? Afganistan bir karşı devrim üssü haline mi gelseydi? Yoksa çeşitli emperyalist ülkeler arasında paylaşılmalıydık?

Hayır! bu sadece Afganistan halkına değil, tüm dünya halklarına karşı da işlenmiş bir cinayet olurdu. Devrimi yaşatmak, Afganistan toplumunu geliştirmek, halkı bu acılardan kurtarmak ve devrimin doğru yolunu göstermek zorundaydık.

Afganistan halkı Sovyetler Birliği'nin yardımını nasıl karşılıyor ?

Bizim Sovyetler Birliği ile iyi ilişkilerimiz 1919 yılından beri vardır. 1921 yılında dostluk ve işbirliği anlaşması imzalandı. Sovyetler Birliği, Afganistan'a 60 yıl her alanda yardım etti. Örneğin, gıda maddeleri yardımı, sağlık teşkilatlarının kurulması, alt yapı tesislerinin yapımı ve eğitim alanlarında... Yönetici kadrolarımızın, teknisyenlerimizin, pedegoglarımızın büyük bir kısmı Sovyetler Birliğinde yetişti. Halkımız Sovyetleri gerçek bir dostu olarak görüyor. Sovyetler, Nisan Devrimi'nden sonra yardımını arttırdı. Bu yüzden Afganistan halkı Sovyetler Birliği'ne şükran borçludur. Sovyetler Birliği, 1978 yılındaki anlaşmaya uygun olarak askerî ve diğer alandaki yardımlarını sürdürüyor. Bir buçuk yıldan beri süren kültürel, teknik ve diğer alandaki işbirliği halkımız için hayati bir önem sahiptir. Sovyetler Birliği'nin yardımını sonucu halkımız, sürekli olarak kavuşmak için mücadele ettiği özgürlük ve bağımsızlığını koruyabildi. Ayrıca bu işbirliği, dünyada ki tüm anti-emperyalist savaşların da yararına dır.

Kapitalist basının sürekli olarak verdiği savaş hakkında bizlere kısaca bilgi verebilir misiniz ?

Emperyalist basın ve yayına bakarsak Afganistan diye bir yerin kalmadığını, bütününün karşı devrimcilerin elinde olduğunu, hatta Afganistan sınırlarının altı kat büyüdüğünü görürüz.

Devam s. 7

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

XWEDI SAHİBİ: KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

NAVNIŞAN ADRES: BOX 4038 141 04 HUDDINGE - SWEDEN

JI MEHÎ CAREK DERTÊ BHA 3 KRON HESAP NO: PG 83 90-7